

Polskie Towarzystwo Lingwistyki Stosowanej
Polish Association of Applied Linguistics www.ptls.uw.edu.pl

28. Konferencja Polskiego Towarzystwa Lingwistyki Stosowanej

Pod patronatem honorowym

Rektora Uniwersytetu im. Jana Kochanowskiego

prof. dr. hab. Jacka Semaniaka

5–6 kwietnia 2019

Uniwersytet im. Jana Kochanowskiego, Instytut Filologii Obcych, ul. Świętokrzyska 21D

Piątek, 05. kwietnia

9:00 – 9:10	Otwarcie konferencji (sala 214)		
	prof. Sambor Grucza (Przewodniczący PTLŚ), dr Jan Hajduk (Dyrektor IFO), prof. Jacek Semaniak (JM Rektor UJK)		
9:10 – 9:50	prof. Stanisław Gózdź-Roszkowski – <i>Wybrane lingwistyczne i komunikacyjne aspekty zdania odrębnego i jego uzasadnienia na przykładzie orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego w Polsce</i>		
9:50 – 10:30	dr Hanna Mijas – <i>Kompetencje kulturowe tłumacza jako wyzwanie w kształceniu tłumaczy</i>		
10:30 – 11:00	Przerwa na kawę (sala 221)		
	T 1 (sala 217)	L 1 (sala 218)	
Prowadzenie:	Joanna Osiejewicz	Prowadzenie:	
11:00 – 11:20	<i>Intertekst i paratekst a przekład (na materiale twórczości Wiktora Pielewina)</i> – Jolanta Lubocha-Kruglik	11:00 – 11:20	<i>Modalność imperceptywna w polskich i bułgarskich tekstach prasowych (w kontekście rozwiązań translatorycznych)</i> – Julia Mazurkiewicz-Sułkowska
11:20 – 11:40	<i>Przekład od kuchni: książki kucharskie Tadeusza Żakieja w tłumaczeniach na język rosyjski</i> – Oksana Małysa	11:20 – 11:40	<i>Wpływ przewidywalności i częstotliwości wyrazów samodzielnych i funkcyjnych na ich zastosowanie w rejestrze mówionym języka angielskiego</i> – Artur Świątek
11:40 – 11:50	DYSKUSJA	11:40 – 11:50	DYSKUSJA
11:50 – 12:10	<i>Nazwy ruchu zielonościwkowego w języku polskim, rosyjskim i ukraińskim w aspekcie porównawczym</i> – Swietłana Biczak	11:50 – 12:10	<i>Derywacja wsteczna jako element słowotwórstwa: analiza synchroniczna i diachroniczna przykładów procesu na podstawie języka polskiego, angielskiego i francuskiego</i> – Grzegorz Właźlak
12:10 – 12:30	<i>O problemach w przekładzie fitonimów artystycznych na podstawie powieści „Schrecksenmeister” Waltera Moersa i jej polskiego tłumaczenia</i> – Emil Lesner	12:10 – 12:30	<i>Neosemantyzmy w polskim i rosyjskim socjolekcie rowerowym</i> – Gabriela Wilk
12:30 – 12:40	DYSKUSJA	12:30 – 12:40	DYSKUSJA
	G 1 (sala 219)	KS 1 (sala 222)	
Prowadzenie:	Marta Małachowicz	Prowadzenie:	
11:00 – 11:20	<i>Umiejętność uczenia się jako jedna z kompetencji kluczowych – perspektywa nauczyciela języka obcego</i> – Mariola Jaworska	11:00 – 11:20	<i>Testowanie językowe w lotnictwie</i> – Olena Petrashchuk, Anna Borowska
11:20 – 11:40	<i>Języki specjalistyczne na kierunku filologicznym - kilka uwag o nauczaniu i wyzwaniach</i> – Grażyna Strzelecka	11:20 – 11:40	<i>Instrukcja bezpieczeństwa jako element komunikacji personelu pokładowy-pasażer</i> – Jacek Karpiński
11:40 – 11:50	DYSKUSJA	11:40 – 11:50	DYSKUSJA
11:50 – 12:10	<i>Formuły rutynowe i ich dydaktyzacja w wybranych podręcznikach do nauki języka niemieckiego na poziomie akademickim</i> – Magdalena Lisiecka-Czop, Krzysztof Nerlicki	11:50 – 12:10	<i>Polskojęzyczne opisy przypadków z zakresu psychologii i psychiatrii – model tekstowy czy wyjątek?</i> – Magda Żelazowska-Sobczyk, Magdalena Zabielska
12:10 – 12:30	<i>Potencjał podręczników glottodydaktycznych w świetle badań okulograficznych</i> – Agnieszka Andrychowicz-Trojanowska	12:10 – 12:30	<i>Specyfika komunikacji wewnątrzbranżowej na przykładzie tekstu specjalistycznego z obszaru techniki</i> – Mażena Będkowska-Obłąk
12:30 – 12:40	DYSKUSJA	12:30 – 12:40	DYSKUSJA

12:40 – 13:40 Lunch (221)	
<p>T 2 (sala 217) Prowadzenie: Jolanta Lubocha-Kruglik 13:40 – 14:00 <i>Kilka uwag w sprawie przedmiotu badań translatoryki legislacyjnej</i> – Anna Bonek 14:00 – 14:20 <i>Analiza lingwistyczna listu pożegnalnego Kurta Cobaina – między poznaniem a prawdą sądową</i> – Joanna Osiejewicz 14:20 – 14:30 DYSKUSJA 14:30 – 14:50 <i>Problemy terminologiczne w przekładzie tekstów prawnych z zakresu prawa pracy na przykładzie języka niderlandzkiego i polskiego</i> – Katarzyna Tryczyńska 14:50 – 15:10 <i>Formy adresatywne w tekstach scenicznych i ich przekładach</i> – Maciej Małek 15:10 – 15:20 DYSKUSJA</p>	<p>L 2 (sala 218) Prowadzenie: Anna Borowska 13:40 – 14:00 <i>The hypertext-bias structure of interdisciplinary cross-school terminological dictionary: New tendencies</i> – Irina Oukhvanova, Joanna Senderska 14:00 – 14:20 <i>TET– czyli kilka uwag o możliwościach i deficytach narzędzi do automatycznej ekstrakcji terminów</i> – Alicja Sztuk 14:20 – 14:30 DYSKUSJA 14:30 – 14:50 <i>Dydaktyzacja zarządzania terminologią na studiach filologicznych</i> – Łukasz Płes 14:50 – 15:10 <i>Elektroniczne słowniki online w tłumaczeniach specjalistycznych</i> – Marek Łukasik, Piotr Sulik 15:10 – 15:20 DYSKUSJA</p>
<p>G 2 (sala 219) Prowadzenie: Magdalena Lisiecka-Czop 13:40 – 14:00 <i>Kryteria wyboru materiałów dydaktycznych stosowanych w nauczaniu języka obcego na etapie przedszkolnym</i> – Katarzyna Sowa-Bacia 14:00 – 14:20 <i>Ile kolaboracji w telekolaboracji, czyli jak sprawdzić, czy studenci czegoś się uczą</i> – Mariusz Marczak 14:20 – 14:30 DYSKUSJA 14:30 – 14:50 <i>Zastosowanie MALL – nauczanie mobilne języków obcych w środowisku uniwersyteckim</i> – Dorota Czerska-Andrzejewska 14:50 – 15:10 <i>Rozwój kompetencji interakcji ustnej w glottodydaktyce specjalistycznej na przykładzie języka prawnego</i> – Paulina Dwużnik 15:10 – 15:20 DYSKUSJA</p>	<p>KI 1 (sala 222) Prowadzenie: Joanna Pędzisz 13:40 – 14:00 <i>Narracje chińskich matek nt. ich komunikacji z dzieckiem w sytuacjach dyscyplinujących</i> – Michał Wilczewski 14:00 – 14:20 <i>Wpływ kultury narodów Bośni i Hercegowiny na komunikację międzykulturową w państwie</i> – Anetta Buras-Marciniak 14:20 – 14:30 DYSKUSJA 14:30 – 14:50 <i>Językowy obraz SUKCESU w amerykańskich poradnikach: analiza metafor pojęciowych w ujęciu diachronicznym</i> – Jolanta Łącka-Badura 14:50 – 15:10 <i>Przyswajanie języka polskiego jako obcego przez obco-krajowców w wieku dojrzałym (rekonesans badawczy)</i> – Monika Jaworska, Joanna Senderska 15:10 – 15:20 DYSKUSJA</p>
17:00 Koncert „Trio Jazzowe”, Pałac im. T. Zielińskiego, ul. Zamkowa 5	
18:00 Spotkanie wieczorne, restauracja Pałac Zielińskiego, ul. Zamkowa 5	

Trio Jazzowe

- **Konstanty Wileński** (fortepian). Pianista-wirtuoz, kompozytor muzyki fortepianowej, tworzący pomosty pomiędzy muzyką poważną a jazzem.
- **Krzysztof Błaszkiwicz** (kontrabas). Koncertmistrz grupy kontrabasów Filharmonii Świętokrzyskiej w Kielcach, nauczyciel klasy kontrabasu w Szkole Muzycznej w Kielcach, śpiewak operowy i jazzman.
- **Janusz Młynarczyk** (perkusja). Muzyk-solista Filharmonii Świętokrzyskiej w Kielcach, nauczyciel dypomowany w szkołach muzycznych Kielc i Pińczowa.

Sobota, 06. kwietnia

	T 3 (sala 217)	L 3 (sala 218)	G 3 (sala 219)
Prowadzenie:	Oksana Małysa	Prowadzenie: Marek Łukasik	Prowadzenie: Jan Hajduk
9:00 – 9:20	<i>Kompetencje tłumaczeniowe studentów w kontekście dydaktyki translacji</i> – Zenon Weigt	9:00 – 9:20	9:00 – 9:20
9:20 – 9:40	<i>Dydaktyka tłumaczenia a vista w odniesieniu do wyników ankiet dotyczących wiedzy na temat translacji przeprowadzonych wśród studentów 1. roku</i> – Monika Nader-Cioczek	9:20 – 9:40	9:20 – 9:40
9:40 – 9:50	DYSKUSJA	9:40 – 9:50	9:40 – 9:50
9:50 – 10:10	<i>Polska czy angielska wersja językowa? Wyniki ankiety dotyczącej odbioru lokalizacji językowej gier wideo na język polski</i> – Dominik Kudła	9:50 – 10:10	9:50 – 10:10
10:10 – 10:30	<i>Gry języka i obrazu</i> – Anna Paszkowska	10:10 – 10:30	10:10 – 10:30
10:30 – 10:40	DYSKUSJA	10:30 – 10:40	10:30 – 10:40
10:40 – 11:10	Przerwa na kawę (221)		

	T 4 (sala 217)	L 4 (sala 218)	L 5 (sala 219)
11:10 – 11:30	Prowadzenie: Monika Płużyczka <i>Nazwy placówek medycznych zawierające rzeczownik „zakład” w przekładzie na język niemiecki</i> – Magdalena Łomzik	11:10 – 11:30 Prowadzenie: Krzysztof Nerlicki <i>Emeryci, kobieta dobrze po sześćdziesiątce, senior, babunia, starzec..., czyli o tym, jak nazywa się osoby starsze i stare w polskiej prasie</i> – Agnieszka Rosińska-Mamej	11:10 – 11:30 Prowadzenie: Jacek Karpiński <i>Umrzeć – usnąć – I nic poza tym – Sen jako metafora śmierci w kulturze i języku</i> – Wojciech Wachowski, Karen Sullivan
11:30 – 11:50	<i>O tłumaczeniu tytułów piosenek autorskich (na materiale twórczości Włodzimierza Wysockiego i Bułata Okudźawy)</i> – Szymon Bryzek	11:30 – 11:50 <i>Agresja językowa w rosyjskim dyskursie publicznym</i> – Ewa Kapela	11:30 – 11:50 <i>Ze śmiercią na „ty” – karnawalizacja a przekład</i> – Łukasz Gębo-rek
11:50 – 12:00	DYSKUSJA	11:50 – 12:10 <i>Styl naukowo-tabloidowy? Porównanie polskiego i słoweńskiego dyskursu ekologicznego</i> – Katarzyna Bednarska	11:50 – 12:00 DYSKUSJA
12:00 – 12:20	<i>Nie ma sensu udawać, że mnie nie ma. „Kolejka” Władimira Sorokina w polskim przekładzie</i> – Jakub Bober	12:10 – 12:30 DYSKUSJA	12:00 – 12:20 <i>Dwuznaczność a polisemia w „The Map” Elizabeth Bishop</i> – Bartosz Sowiński
12:20 – 12:40	<i>Motyw postkolonializmu w polskiej literaturze podróży i jej rosyjskich przekładach</i> – Dawid Adamczyk		12:20 – 12:40 <i>Czupryna, szopa czy loki? O językowym obrazie włosów w polszczyźnie i niemczyźnie</i> – Jan Hajduk
12:40 – 12:50	DYSKUSJA		12:40 – 12:50 DYSKUSJA
13:00	Zamknięcie konferencji i brunch (214/ 221)		

ABSTRAKTY

mgr Dawid Adamczyk (Uniwersytet Śląski)

Motyw postkolonializmu w polskiej literaturze podróży i jej rosyjskich przekładach

Szeroko spopularyzowana teoria postkolonializmu w badaniach nad tekstami literackimi dotyczy przede wszystkim relacji zachodnioeuropejskich metropolii z zależnymi w przeszłości od nich terytoriami. Jest ona jednym z punktów wyjścia, przez pryzmat których możliwa jest analiza powiązań językowo-kulturowych pomiędzy dwiema stronami kolonialnej i postkolonialnej rzeczywistości. W koncepcji tej nie przywiązuje się jednak większej wagi do zagadnień związanych z krajami tzw. bloku wschodniego i wspomnianego typu więzi ze Związkiem Radzieckim oraz Federacją Rosyjską jako jego spadkobierczynią. W związku z tym problematyka ta zostanie przybliżona na wybranych przykładach polskiej literatury podróży i jej tłumaczeniach na język rosyjski.

dr Gustaw Michał Akartel (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie)

Modelowanie derywacji semantycznej (na materiale polskich i rosyjskich neosemantyzmów socjolektalnych)

Proponowany temat jest próbą zbudowania hipotetycznych modeli odzwierciedlających mechanizmy derywacji semantycznej, przy pomocy których można obserwować np. regularne i nieregularne procesy nominacyjne w kognitywnym ujęciu. Jak wiadomo, podstandard (substandard) językowy, którego jedną z realizacji są socjolekty (np. argot, slang, żargon), obfituje w neosemantyzy – jednostki leksykalne funkcjonujące na poziomie języka ogólnonarodowego, których semantyka w wyniku różnorodnych asocjacji (doświadczeń rzeczywistości) powstających na poziomie użytkowników danych socjolektów, została rozszerzona. Wdzięcznym „budulcem” dla neosemantyzmów są zjawiska te same rzeczywistości odzwierciedlane przez rzeczowniki pospolite i własne. Proponowane modele semantyczne są oparte na takich mechanizmach, jak: **Bodziec** (akcja), **Asocjacja** i **Reakcja**, co można odzwierciedlić przy pomocy wzoru: $B \rightarrow A + \Sigma \rightarrow R$, gdzie B – kontekst sytuacyjny, A – krystalizacja wariantów, Σ – synteza B i A, R – wypadkowa, odzwierciedlająca postrzeganie rzeczywistości przez użytkownika języka.

Słowa kluczowe: neosemantyzyzm, podstandard językowy, socjolekt, model semantyczny.

dr hab. Agnieszka Andrychowicz-Trojanowska (Uniwersytet Warszawski)

Potencjał podręczników glottodydaktycznych w świetle badań okulograficznych

Celem wystąpienia jest podsumowanie zakrojonych na szeroką skalę badań okulograficznych przeprowadzonych na grupie polskich licealistów z dysleksją rozwojową i bez. Przedmiotem badań był rozkład uwagi wzrokowej uczniów z obydwu tych grup na trzech materiałach podręcznikowych, zróżnicowanych pod względem układu graficznego, i pytanie o wpływ tego układu na efektywność pracy uczniów z takim materiałem. Otrzymane wyniki zostały opracowane przy pomocy testów statystycznych – w pierwszej kolejności przy pomocy jednoczynnikowej analizy wariancji (ANOVA), a także finalnie przy pomocy testu nieparametrycznego Kruskala-Wallisa. Zbiór danych został zanalizowany pod kątem normalności jego rozkładu. Przedstawione wyniki badań pozwalają na sformułowanie istotnych (także społecznie) wniosków dotyczących konstruowania podręcznikowych materiałów glottodydaktycznych.

dr Anna Bajerowska (Uniwersytet Warszawski)

Językowe eksponenty diakryzy wiedzy specjalistycznej. Rozważania wstępne

Przedmiot niniejszych rozważań stanowić będzie możliwość wyodrębniania na płaszczyźnie językowej jednostek pełniących funkcję diakrytyczną w odniesieniu do nowo wytworzonych komponent (idio-)wiedzy specjalistycznych. Ponadto podjęta zostanie próba sformułowania wstępnych założeń dotyczących stratyfikacji ewentualnych diakrytycznych jednostek w obrębie (idio-)wiedzy specjalistycznych, ujawniających się w wymiarze językowym. Należy podkreślić, że prezentowane wyniki analiz (meta-)lingwistycznych implikacji w obrębie zagadnienia wiedzy stanowią zaledwie wstęp do postawienia problemu diakryzy wiedzy specjalistycznej.

dr Katarzyna Bednarska (Uniwersytet Łódzki)

Styl naukowo-tabloidowy? Porównanie polskiego i słoweńskiego dyskursu ekologicznego

W artykule zostanie przedstawione porównanie polskiego i słoweńskiego dyskursu medialnego poświęconego ekologii. Analizie zostaną poddane po dwa artykuły prasowe opublikowane w polskich i słoweńskich periodykach. We współczesnych społeczeństwach media odgrywają dużą rolę – pomagają w określaniu hierarchii, wpływają na zachowania społeczne, a niekiedy nawet dyktują zasady, według których społeczeństwo powinno funkcjonować. Media kreują też obraz świata, nic więc dziwnego, że uznawane są za czwartą władzę. Referat jest próbą przedstawienia sposobów przekazywania czytelnikom wiedzy na temat globalnego ocieplenia oraz roli mediów w kształtowaniu świadomości ekologicznej.

dr Marzena Będkowska-Obłąk (Politechnika Śląska)

Specyfika komunikacji wewnątrzbranżowej na przykładzie tekstu specjalistycznego z obszaru techniki

Globalizacja przemysłu pociąga za sobą konieczność współpracy firm i specjalistów z różnych branż, skutkiem czego konieczne jest poszukiwanie możliwie najlepszych środków i wypracowanie możliwie najlepszych rozwiązań dla owocnej współpracy. Problematyka podjęta w referacie dotyczy specyfiki komunikacji w obszarze technicznego dyskursu specjalistycznego, w którym język użyty jest w celu przekazywania wiedzy w ramach interakcji uczestników procesu komunikacji. Proces ten realizowany jest w tym przypadku za pomocą konkretnego gatunku tekstu specjalistycznego, tj. instrukcji montażu. Badaniu poddany zostanie przepływ informacji pomiędzy nadawcą, a odbiorcą komunikatu, gdzie obaj partnerzy należą do grona specjalistów, którzy posługują się typowymi systemami znaków językowych i posiadają wiedzę z zakresu danej dziedziny.

dr Swietłana Biczak (Uniwersytet Śląski)

Nazwy ruchu zielonoświątkowego w języku polskim, rosyjskim i ukraińskim w aspekcie porównawczym

Religia jest jedną z najistotniejszych sfer życia społecznego zarówno w Polsce, jak i w Rosji, a także na Ukrainie. Po latach prześladowań i marginalizacji wiary i religii na obszarach krajów tzw. Bloku Wschodniego nastąpił znaczący wzrost zainteresowania sferą sacrum. W referacie zostaną zaprezentowane wyniki badań nad sposobami nominacji ruchu zielonoświątkowego w języku polskim, rosyjskim i ukraińskim. Omówiona będzie m.in. historia powstania poszczególnych nazw oraz podobieństwa i różnice w ich użyciu. Ponadto zostaną zaproponowane ekwiwalenty translatorskie.

mgr Jakub Bober (Uniwersytet Śląski)

Nie ma sensu udawać, że mnie nie ma. Kolejka Władimira Sorokina w polskim przekładzie

Celem niniejszego wystąpienia jest analiza utworu Władimira Sorokina *Kolejka* w aspekcie przekładowym. Przedmiotem szczególnego zainteresowania będą sposoby tłumaczenia nazw realiów, możliwość oddania w przekładzie eksperymentów składniowo-leksykalnych pisarza, a także elementów wielopoziomowych gier językowych.

dr Anna Bonek (Uniwersytet Warszawski)

Kilka uwag w sprawie przedmiotu badań translatoryki legislatywnej

W niniejszym referacie skupię się na sposobie wyznaczania przedmiotu poznania dziedziny nauki, którą nazywam translatoryką legislatywną. Oprę się przy tym na modelu wyznaczania dziedziny nauki, który został opisany przez Franciszka Gruczę. Również przedstawię najważniejsze etapy wykładni translacyjnej, jako sposobu rekonstrukcji wiedzy specjalistycznej niezbędnej dla zrozumienia znaczenia tłumaczonego tekstu z zakresu prawa.

mgr Szymon Bryzek (Uniwersytet Śląski)

O tłumaczeniu tytułów piosenek autorskich (na materiale twórczości Włodzimierza Wysockiego i Bułata Okudźawy)

Tytuły stanowią bardzo ciekawy typ tekstu. Wpływa na to zarówno fakt, że stanowią one integralną część całego utworu, jak i to, że zachowują mimo to pewną autonomię. Przedmiotem moich rozważań są tłumaczenia tytułów piosenek autorstwa najbardziej popularnych w Polsce bardów

rosyjskich – Włodzimierza Wysockiego i Bułata Okudźawy. Nierzadko jeden utwór występuje pod kilkoma tytułami, co stanowi dla tłumacza pewne wyzwanie. Konkretny wybór translatorski ma bowiem wpływ na odbiór i zrozumienie całości tekst.

dr Anetta Buras-Marciniak (Uniwersytet Łódzki)

Wpływ kultury narodów Bośni i Hercegowiny na komunikację międzykulturową w państwie

Bośnia ogłosiła niepodległość w marcu 1992 roku, co było jedną z przyczyn wybuchu wojny domowej zaliczanej do najbardziej krwawego konfliktu w Europie od zakończenia II wojny światowej. Wojna zakończyła się w 1995 roku podpisaniem traktatu pokojowego w Dayton, na mocy którego Bośnia i Hercegowina stała się krajem niepodległym, podzielonym na dwie części składowe: Republikę Serbską (49% terytorium) i Federację Muzułmańsko-Chorwacką (51% terytorium). W późniejszych latach powstał Dystrykt Brčko, który zamieszkują wszystkie trzy narody. Podział negatywnie wpływa nie tylko na stabilność polityczną w państwie, ale także na całokształt życia społecznego. Jest też bezpośrednią przyczyną wyhamowania bośniackiej gospodarki, która nie rozwinęła się do tej pory należycie. Biorąc pod uwagę słowiańskie pochodzenie wszystkich narodów zamieszkujących niegdyś Jugosławię ustalono, że jej kultura narodowa charakteryzuje się dużym dystansem władzy, wysokim stopniem kolektywizmu, dominującymi wartościami żeńskimi i wysokim poziomem unikania ryzyka. Różnorodność religijna BiH (Boszniacy - islam, Serbowie - prawosławie, Chorwaci - katolicyzm), znacząco wpływa nie tylko na kulturę narodową BiH, ale także w wysokim stopniu na komunikację międzykulturową i kulturę organizacyjną w kraju. Celem wystąpienia jest wyjaśnienie jak kultura narodowa poszczególnych narodów BiH wpływa na komunikację międzykulturową i kulturę organizacyjną w państwie.

mgr Dorota Czarska-Andrzejewska (Uniwersytet Jagielloński)

Zastosowanie MALL – nauczanie mobilne języków obcych w środowisku uniwersyteckim

Obecnie dydaktyka języków obcych, a w szczególności języka angielskiego wzbogaciła się o dodatkowe opcje i możliwości oferowane przez urządzenia mobilne. Ten nowy i złożony fenomen jakim jest MALL (Mobile Assisted Language Learning), który zyskał także termin m-learning, jest przedmiotem badań wielu ośrodków naukowych zajmujących się nauczaniem języków obcych. Niniejszy referat przedstawia badanie nad praktycznym zastosowaniem m-learning w środowisku akademickim nauczania języka angielskiego specjalistycznego na lektoratach na uczelni wyższej. Badanie skupia się na sposobach zastosowania urządzeń mobilnych przez studentów i lektorów, opisuje szybki rozwój i aktualny status m-learningu w odniesieniu do nauczania i uczenia się języka angielskiego.

mgr Paulina Dwużnik (Uniwersytet Warszawski)

Rozwój kompetencji interakcji ustnej w glottodydaktyce specjalistycznej na przykładzie języka prawnego

Referat jest próbą zdefiniowania kompetencji interakcji ustnej oraz przedstawieniem jej szczegółowego podziału i głównych funkcji w kontekście nauczania języka prawnego. Wystąpienie ma na celu przedstawienie głównych cech interakcji ustnej w porównaniu z interakcją pisemną, a także wskazanie najważniejszych umiejętności językowych i pozajęzykowych koniecznych do prowadzenia skutecznej interakcji w sytuacjach komunikacji specjalistycznej. Autorka zamierza przedstawić sposoby tworzenia warunków dla interakcji oraz strategie nauczania działań interakcyjnych, a także przykład zadania interakcji ustnej w języku prawnym.

mgr Łukasz Gęborek (Uniwersytet Śląski)

Ze śmiercią na „ty” – karnawalizacja a przekład

Teoria karnawalizacji Michaiła Bachtina stanowi klucz do interpretacji postmodernistycznych tekstów literackich. Ważną rolę odgrywa w niej odwrócenie zasad rządzących światem. W aspekcie językowym karnawalizacja przejawia się poprzez użycie gatunków mowy familiarno-jarmarcznej – przekleństw, obelg, zaklęć. Interesujące są również odniesienia do cielesności. W referacie aspekt ten zostanie rozpatrzony na podstawie cyklu powieściowego autorstwa Borisa Akunina pt. *Bruderszafft ze śmiercią*, będącego eksperymentalnym połączeniem książki (kryminału) z elementami filmu niemego. Analiza zostanie przeprowadzona w ujęciu konfrontatywnym rosyjsko-polskim.

prof. Stanisław Gózdź-Roszkowski (Uniwersytet Łódzki)

Wybrane lingwistyczne i komunikacyjne aspekty zdania odrębnego i jego uzasadnienia na przykładzie orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego w Polsce

Niniejsza prezentacja ma na celu ukazanie instytucji zdania odrębnego (*votum separatum*) z perspektywy lingwistycznej oraz komunikacyjnej. Perspektywa lingwistyczna zakłada analizę usytuowania zdania odrębnego w obrębie struktury gatunkowej wyroków Trybunału Konstytucyjnego w Polsce, jak również próbę identyfikacji najczęściej stosowanych środków językowych służących zasygnalizowaniu przez sędziego stanowiska wobec sentencji orzeczenia oraz/lub jego uzasadnienia. Przyjęcie perspektywy komunikacyjnej służy refleksji nad korelacją pomiędzy preferowanymi przez sędziów środkami językowymi a funkcjami i znaczeniem uzasadnień.

dr Jan Hajduk (Uniwersytet Jana Kochanowskiego)

Czupryna, szopa czy loki? O językowym obrazie włosów w polszczyźnie i niemczyźnie

Przedmiotem wystąpienia jest próba odtworzenia językowego obrazu włosów, zawartego w polszczyźnie i niemczyźnie. Występujące w nich określenia tworzą szeregi synonimiczne (np. *włosy, czupryna, loki, warkocze, kędziory, fryzura, szopa, grzywa* oraz *Haare, Schopf, Tolle, Frisur, Zottel, Haarlocken, Büschel*), mające strukturę kategorii prototypowej ze stojącymi w centrum leksemami *włos/włosy* oraz *Haar/Haare*. Przeprowadzona za pomocą semantyki ramowej analiza znaczenia wykazuje nie tylko występujące między wyrażeniami w obu językach podobieństwo, ale również pewne różnice. Podobieństwa potwierdzają przynależność do jednego kodu kulturowego, zaś różnice uwypuklają odmienną konceptualizację.

dr Jolanta Hinc (Uniwersytet Gdański), **dr Adam Jarosz** (Uniwersytet Gdański)

O roli tłumaczeń w nauczaniu języka obcego – akademickie kształcenie językowe w ramach lektoratów – stan obecny

W centrum refleksji referatu znajduje się metoda tłumaczeniowa wykorzystywana w akademickim kształceniu językowym w ramach zajęć lektoratu. Wstęp do rozważań ujmuje krótki rys historyczny prezentujący etapy rozumienia roli tłumaczeń w nauce języków obcych. Zasadnicza część rozważań odnosi się do możliwości wykorzystywania metody tłumaczeniowej w poszczególnych obszarach kształcenia językowego dla konkretnych celów językowych. Empiryczna część referatu stanowi wstępne opracowanie wyników badania ankietowego przeprowadzonego na wyższych uczelniach aglomeracji Trójmiasta, w których w ramach lektoratu naucza się języka obcego na kierunkach niefilologicznych. Cel relacjonowanego badania skupia się wokół poszukiwań odpowiedzi na pytania: Czy tłumaczenia stanowią narzędzie dydaktyczne wykorzystywane obecnie na zajęciach języka obcego? Jakim służą celom? Jak odbierają je studenci? oraz Jak ich wykorzystanie różni się w ujęciu nauczania poszczególnych języków obcych?

dr hab. Mariola Jaworska (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski)

Umiejętność uczenia się jako jedna z kompetencji kluczowych – perspektywa nauczyciela języka obcego

Wśród wielu zadań i ról nauczyciela języka obcego, wynikających ze zmian w sposobie ujmowania języka i jego funkcjonowania, przede wszystkim zaś z rozwoju kognitywnej i konstruktywistycznej koncepcji uczenia się, od dłuższego już czasu akcentuje się konieczność rozwijania u uczniów umiejętności uczenia się. Kompetencja ta – niezbędna podczas nauki szkolnej, ale ważna także w kontekście uczenia się przez całe życie – stała się również jedną z ośmiu kompetencji kluczowych określonych w *Zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie* (2006/962/WE), co znajduje odzwierciedlenie w obowiązujących przepisach prawa oświatowego. W pierwszej części referatu przedstawione zostaną podstawy teoretyczne zasygnalizowanego zagadnienia ze szczególnym uwzględnieniem problematyki metauczenia się. Druga część poświęcona zostanie omówieniu wyników badania sondażowego zrealizowanego wśród nauczycieli szkół ogólnodostępnych różnych typów, w którym podjęta została próba odpowiedzi na pytania, jak nauczyciele rozumieją umiejętność uczenia się, w jakim zakresie uwzględniają ją, planując swoją pracę z uczniami, a także, na jakie ograniczenia natrafiają w procesie kształtowania kompetencji uczenia się podczas zajęć języka obcego.

mgr Monika Jaworska (Uniwersytet Jana Kochanowskiego), **prof. Joanna Senderska** (Uniwersytet Jana Kochanowskiego)

Przyswajanie języka polskiego jako obcego przez obcokrajowców w wieku dojrzałym (rekonesans badawczy)

W ostatnich latach obserwuje się w Polsce rosnącą liczbę cudzoziemców, także w dojrzałym wieku. Osoby dojrzałe uczące się języka obcego mają odmienne motywacje i potrzeby niż ludzie młodzi. Poza tym wraz z wiekiem zmienia się proces uczenia się języka: od procesu spontanicznego przyswajania do wykorzystywania w coraz większym stopniu strategii poznawczych w świadomym uczeniu się, co wpływa na stopień opanowania umiejętności komunikacyjnych w języku obcym. W referacie zostaną omówione wyniki przeprowadzonych przez nas pilotażowych badań ankietowych na grupie dojrzałych osób uczących się języka polskiego jako obcego (jpjo). Badania te mają na celu określenie poziomu kompetencji językowej i komunikacyjnej osób, które zaczęły się uczyć jpjo w wieku dojrzałym, zarówno w warunkach naturalnych, bez udziału nauczania formalnego, jak i w nauczaniu formalnym.

dr Ewa Kapela (Uniwersytet Śląski)

Agresja językowa w rosyjskim dyskursie publicznym

Agresja językowa jest zjawiskiem niepożądanym, ale jednocześnie powszechnym, szczególnie w zmediatyzowanym, charakteryzującym się agonalnością i teatralnością dyskursie politycznym. Przedmiotem rozważań będą komunikaty językowe rozpoznane i interpretowane jako przejawy agresji językowej. Ich nadawcami i/lub adresatami są najpopularniejsi i najbardziej wpływowi politycy rosyjscy. Analizie poddane zostaną formy agresji werbalnej, jej wykładniki językowe, a także funkcje agresji słownej w dyskursie publicznym oraz jej wpływ na kształtowanie się interakcji w społeczeństwie.

dr Jacek Karpiński (Uniwersytet Wrocławski)

Instrukcja bezpieczeństwa jako element komunikacji personel pokładowy-pasażer

Konieczność zapoznania pasażerów z najważniejszymi informacjami dotyczącymi bezpieczeństwa lotu i postępowania w sytuacji awaryjnej określona jest w przepisach Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego ICAO. Każdy przewoźnik lotniczy jest zobowiązany do poinformowania pasażerów o lokalizacji i sposobie użycia pasów bezpieczeństwa, wyjść ewakuacyjnych, kamizelek ratunkowych, urządzeń dostarczających tlen oraz innego sprzętu awaryjnego do indywidualnego użycia (ICAO – Standards and Recommended Practices, Annex 6 Part I – „International Commercial Air Transport – Aeroplanes”, Chapter 4, Reference 4.2.12.1). W referacie przedstawione zostaną wyniki analizy instrukcji bezpieczeństwa (safety demo, safety video) wybranych linii lotniczych z całego świata. Zostanie zwrócona uwaga na specyfikę tej formy komunikacji między personelem pokładowym a pasażerem. Przedstawione zostaną cechy charakterystyczne stosowanego w nich języka, a także niezwykle istotne połączenie obrazu i tekstu ułatwiające ich zrozumienie wszystkim pasażerom, którzy – jak pokazują badania – w większości nie są zainteresowani prezentacją procedur bezpieczeństwa przez personel pokładowy. Zaprezentowane zostaną także niektóre kreatywne sposoby przyciągnięcia uwagi pasażera i niejako zmuszenia go do zapoznania się z instrukcjami bezpieczeństwa na danym typie samolotu.

mgr Agnieszka Kucfir (Uniwersytet Wrocławski)

Wiedza implicytna i eksplicytna w procesie produkcji i recepcji języka obcego

Nasza zdolność rozumienia języka mówionego i zdolność do przekuwania myśli w mowę są w dużej mierze oparte na wiedzy implicytnej, której zdobywanie przebiega bez udziału naszej świadomości, poprzez ekspozycję na odpowiednie dane językowe (Hulstijn 2005). Wiedza eksplicytna jest natomiast uświadomiona i sprowadza się do znajomości reguł gramatycznych (Ellis 2005). Wymienione rodzaje wiedzy językowej mogą być wykorzystywane w dwóch procesach: produkcji i recepcji języka. W niniejszym referacie zaprezentowane zostaną rezultaty czterech eksperymentów przyjmujących formę czterech zadań gramatycznych sprawdzających znajomość języka niderlandzkiego jako obcego, m.in. testu oceny gramatyczności zdań i testu uzupełniania zdań. Celem analizy jest przedstawienie wpływu rodzaju wiedzy językowej na wyniki osiągane w produkcji i recepcji języka obcego oraz zależności między nimi, a także omówienie implikacji dla procesu dydaktycznego.

mgr Dominik Kudła (Uniwersytet Warszawski)

Polska czy angielska wersja językowa? Wyniki ankiety dotyczącej odbioru lokalizacji językowej gier wideo na język polski

Obecnie dochody w branży gier wideo znacznie przekraczają zyski generowane w przemyśle muzycznym czy filmowym. Sukces ten twórcy zawdzięczają lokalizacji językowej, czyli działaniom prowadzącym do powstania wersji danej gry dostosowanej do konkretnego rynku docelowego. Nie tylko wybór zakresu lokalizacji językowej (dubbing, napisy, instrukcja i materiały promocyjne), ale również jakość jej wykonania mają niewątpliwie wpływ na odbiór konkretnej gry przez klientów. W niniejszym referacie zaprezentowane zostaną wyniki ankiety na temat preferencji dotyczących wersji językowej gier wideo przeprowadzonej w grupie ponad 350 graczy. Respondenci opisywali w niej również aspekty lokalizacji, które ich zdaniem pozytywnie i negatywnie wpływają na odbiór całej gry.

dr Emil Lesner (Uniwersytet Szczeciński)

O problemach w przekładzie fitonimów artystycznych na podstawie powieści „Schreckenmeister” Waltera Moersa i jej polskiego tłumaczenia

Fitonimy artystyczne mogą pełnić w dziele literackim rozmaite funkcje. Z jednej strony mogą, jako konsekwencja kreatywności autora, być częścią charakterystyki świata przedstawionego (tzw. fitonimy mówiące), z drugiej zaś mogą stanowić m.in. pewien punkt odniesienia do rzeczywistości nieliterackiej (tzw. fitonimy aluzyjne oraz fitonimy z komponentem aluzyjnym). Celem niniejszego wystąpienia będzie zdefiniowanie metod adekwatnego tłumaczenia ww. jednostek leksykalnych, a także m.in. zaproponowanie odpowiedniej typologii wspomnianych leksemów, która mogłaby ułatwić proces tłumaczenia, oraz jakościowa ocena wybranych fragmentów tekstu docelowego.

dr hab. Magdalena Lisiecka-Czop (Uniwersytet Szczeciński), **prof. Krzysztof Nerlicki** (Uniwersytet Szczeciński)

Formuły rutynowe i ich dydaktyzacja w wybranych podręcznikach do nauki języka niemieckiego na poziomie akademickim

Jako komponent typowych sytuacji komunikacyjnych związanych z aktami mowy (nawiązanie/podtrzymanie kontaktu, wyrażanie zainteresowania/życzenia/aprobata/dezaprobata/zgody/odmowy itp.) i ważny element kompetencji językowej, formuły rutynowe stanowią istotne wyzwanie dla glottodydaktyki praktycznej. Przedmiotem rozważań jest dobór i sposób przedstawienia formuł rutynowych w wybranych podręcznikach do nauki języka niemieckiego jako obcego na poziomie akademickim oraz w podręcznikach do nauki niemieckiego języka biznesu, wykorzystywanych na studiach germanistycznych. Analizie zostaną poddane również różnego typu ćwiczenia, które mają na celu doskonalenie kompetencji językowej w tym zakresie.

prof. Jolanta Lubocha-Kruglik (Uniwersytet Śląski)

Intertekst i paratekst a przekład (na materiale twórczości Wiktora Pielewina)

Wiktor Pielewin to jeden z najpopularniejszych obecnie pisarzy rosyjskich, którego twórczość można traktować jako jeden wielki hipertekst. Mnożość odwołań, którymi posługuje się pisarz, liczne gry językowe, semiotyczne i inne, dialog z tradycją powodują, że jego teksty nawet dla Rosjan nie zawsze są łatwe do odczytania. Jeszcze większe trudności w ich rozszyfrowaniu mogą wystąpić przy zmianie perspektywy kulturowej. Interesujące są w związku z tym wyzwania, które pojawiają się przed tłumaczami jego powieści. Przedmiotem analizy w niniejszym wystąpieniu będą dokonane przez nich wybory translatorskie.

dr Jolanta Łącka-Badura (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach)

Językowy obraz SUKCESU w amerykańskich poradnikach: analiza metafor pojęciowych w ujęciu diachronicznym

W referacie przedstawię wyniki analizy conceptualnych metafor SUKCESU używanych w popularnych amerykańskich poradnikach z pierwszych trzech dekad XX-ego i pierwszej dekady XXI-ego wieku. Analiza ma na celu zbadanie czy i w jakim stopniu metaforyczny obraz SUKCESU w tego typu publikacjach ewoluował na przestrzeni ostatnich 100 lat. Porównanie obejmuje sześć poradników z lat 1906-1928 i siedem podobnych pozycji z lat 2002-2011. W pierwszym rzędzie badanie koncentruje się na porównaniu najczęściej występujących domen źródłowych metafor zidentyfikowanych w obu korpusach; następnie metafory wspólne dla obu korpusów zostają poddane bardziej szczegółowej analizie mającej na celu ustalenie w jakim stopniu podobieństwo 'rzutowania' zachowane jest również na poziomie subdomen.

dr Jan Łompiś (Uniwersytet Warszawski)

Wybrane problemy rozwijania specjalistycznej kompetencji tekstotwórczej w języku obcym

Wśród nauczycieli języków obcych powszechne jest przekonanie, iż sprawność pisania jest stosunkowo najmniej potrzebna przeciętnemu użytkownikowi języka obcego. Obok próby zakwestionowania tej tezy, autor wskazuje na problemy i dylematy napotkane w toku własnej praktyki nauczania studentów pisania i tłumaczenia tekstów specjalistycznych, w tym również zajęć przygotowujących do napisania pracy magisterskiej. Po przedstawieniu zarysu koncepcji kompetencji tekstotwórczej i jej szczególnego przypadku odnoszącego się do tworzenia specjalistycznych tekstów pisanych, autor szczegółowo omawia wybrane zagadnienia praktyczne dotyczące metod i strategii skutecznego rozwijania umiejętności tworzenia tekstów profesjonalnych na poziomie zaawansowanym. Rozważania autora dotyczą m.in. stosowania niektórych zalecanych w literaturze praktyk metakognitywnych i oceniających, takich jak autorefleksja, samoregulacja i *peer review*. W konkluzji autor stwierdza, że praktyki te mogą istotnie przyspieszyć rozwój specjalistycznej kompetencji tekstotwórczej, jednak ich skuteczność zależy w dużej mierze od systematycznych, gruntownie przedyskutowanych i wspólnie podejmowanych wysiłków przez *refleksyjnego nauczyciela* i *refleksyjnego studenta*.

dr Magdalena Łomzik (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie)

Nazwy placówek medycznych zawierające rzeczownik *zakład* w przekładzie na język niemiecki

Rzeczownik *zakład* występuje w polskich nazwach placówek medycznych nie tylko w znaczeniu przedsiębiorstwa/instytucji lub jego/jej części, lecz także jako element nazw ustawowo zdefiniowanych rodzajów placówek, np. *zakład opiekuńczo-pielęgnacyjny* czy *zakład pielęgnacyjno-leczniczy*, lub też jako element obowiązującej do 2011 roku nazwy *zakład opieki zdrowotnej*, będącej hiperonimem dla podmiotów prowadzących działalność leczniczą. Przedmiotem referatu jest omówienie problemów tłumaczenia na język niemiecki polskich nazw placówek medycznych zawierających rzeczownik *zakład* ze szczególnym uwzględnieniem ich niemieckich odpowiedników, zaproponowanych przez tłumaczy na forach branżowych.

dr Marek Łukasik (Akademia Pomorska w Słupsku), **mgr Piotr Sulik** (Akademia Pomorska w Słupsku)

Elektroniczne słowniki online w tłumaczeniach specjalistycznych

Słowniki elektroniczne służą tłumaczom już od przeszło 30 lat, choć w początkowym okresie były jedynie elektronicznymi kopiami słowników drukowanych. Dopiero przekształcenie takich słowników w bazy danych i opracowanie specjalnych programów przeszukujących znacząco poszerzyło możliwości korzystania z tego typu zasobów. Jednak rewolucja ta nie trwała długo, ponieważ wraz z rozwojem Internetu pojawiły się słowniki online. Współczesne słowniki online, często łączące w sobie funkcje tradycyjnego słownika, tezaurusa oraz korpusu równoległego, są jednymi z bardziej popularnych narzędzi pracy tak studentów kierunków tłumaczeniowych, jak i samych tłumaczy. Celem referatu jest podsumowanie parametrów najpopularniejszych słowników online (wybranych na podstawie badań użytkowników elektronicznych słowników terminologicznych) oraz przedstawienie wstępnych wyników badań w zakresie przydatności tego typu słowników w tłumaczeniach specjalistycznych.

mgr Maciej Małek (Uniwersytet Śląski)

Formy adresatywne w tekstach scenicznych i ich przekładach

Celem wystąpienia jest omówienie problematyki związanej z funkcjonowaniem form adresatywnych w tekstach scenicznych i ich przekładzie. Materiał badawczy stanowią wybrane formy adresatywne z dramatu Nikołaja Gogola *Ożenek* i jego przekładu zrealizowanego na potrzeby Teatru Śląskiego. W artykule przeprowadzono analizę konfrontatywną wybranych jednostek przekładowych i ich funkcji, omówiono także sposoby ich realizacji w przedstawieniu. Sposoby zwracania się do rozmówcy odgrywają w komunikacji językowej istotną rolę, ponieważ wybór określonej

formy niesie ze sobą dodatkowe informacje, m.in. o zawodzie, miejscu w hierarchii społecznej czy statusie majątkowym interlokutora. Jest to również istotny element badań przekładowych.

dr hab. Oksana Małyśa (Uniwersytet Śląski)

Przekład od kuchni: książki kucharskie Tadeusza Żakieja w tłumaczeniach na język rosyjski

Przedmiotem analizy są rosyjskie przekłady książek kucharskich muzykologa, publicyisty i pisarza Tadeusza Żakieja, który wydawał je pod pseudonimem Maria Lemnis i Henryk Vitry. W jednej z nich, *W staropolskiej kuchni i przy polskim stole*, przepisy kulinarne przeplatają się z wątkami polskiej historii. Z kolei w *Książce kucharskiej dla samotnych i zakochanych* (1979) przedstawiono sztukę gotowania w realiach socjalistycznej Polski, a dowcipny język opisu zadecydował o jej kultowej pozycji w tamtych czasach. Specyfikę przekładu tych tekstów odzwierciedlają więc nie tylko sposoby przekazania nazw kulinariów, lecz m.in. taktyki komunikacyjne przyjęte przez tłumaczy.

dr Mariusz Marczak (Uniwersytet Jagielloński)

Ile kolaboracji w telekolaboracji, czyli jak sprawdzić, czy studenci czegoś się uczą

We współczesnej dydaktyce przekładu nie brak głosów (Király 2015, Massey 2017) propagujących ideę systematycznego wykorzystywania kolaboracji i tłumaczeń zespołowych jako rozwiązań dydaktycznych wspomagających rozwijanie kompetencji translatorskiej na poziomie studiów uniwersyteckich. Według Király'ego (2016), nauka poprzez kolaborację prowadzi do emergencji kompetencji składowych na skutek wzajemnych oddziaływań pomiędzy psychofizycznymi, interpersonalnymi i indywidualnymi predyspozycjami jej uczestników. Jednak z punktu widzenia nauczyciela tajemnicą pozostaje często, czy zadania kolaboracyjne rzeczywiście prowadzą do współpracy, a jeśli tak, czy ta współpraca sprzyja uczeniu się. Niniejszy referat zilustruje, jak można to sprawdzić posługując się wybranymi modelami interakcji społecznej, np. wg Cobb, Yackel i Wood (1992).

dr hab. Julia Mazurkiewicz-Sułkowska (Uniwersytet Łódzki)

Modalność imperceptywna w polskich i bułgarskich tekstach prasowych (w kontekście rozwiązań translatorycznych)

Celem referatu jest zaprezentowanie sposobów wyrażania modalności imperceptywnej w najnowszych polskich i bułgarskich tekstach prasowych oraz próba wyłonienia polskich ekwiwalentów bułgarskich form narratywnych. Jednym z głównych problemów tłumaczy języka bułgarskiego jest kwestia odpowiedniości bułgarskich form narratywnych (tzw. *trybu nieświadka*) i polskich leksykalnych wykładników imperceptywności. Dodatkowy problem stanowi fakt, że język bułgarski dysponuje wyjątkowo bogatym wachlarzem wspomnianych form (wyrażających jednocześnie re-narrację i rezerwę prawdziwościową). Zauważyć jednak można, że polszczyzna (zwłaszcza w tekstach prasowych) również coraz częściej sięga po leksykalne wykładniki typu *podobno*, *rzekomo*, *jakoby* oraz konstrukcje typu „miał powiedzieć” w znaczeniu ‘podobno powiedział’. Pozostaje jednak problem ekwiwalencji bułgarskich form wzmocnionych i niewzmocnionych i polskich wykładników leksykalnych.

dr Hanna Mijas (Uniwersytet Jana Kochanowskiego)

Kompetencje kulturowe tłumacza jako wyzwanie w kształceniu tłumaczy

Znaczenie, czy też nieistotność teorii przekładu w praktyce tłumaczenia oraz w rozwiązywaniu problemów tłumaczy jest od dłuższego czasu przedmiotem licznych debat naukowych. Powszechne jest przekonanie, że badania nad przekładem prowadzone na uniwersytetach prowadzą do niewielu wniosków, które mogłyby zainteresować profesjonalnych tłumaczy, nie będących częścią środowiska naukowego. Z drugiej strony istnieje przekonanie, że badacze przekładu mogą znacząco wpłynąć na pracę tłumaczy, studiując i wskazując różne strategie i techniki tłumaczeniowe, a także skutki, które takowe wywierają na odbiorców i kultury docelowe. Jak mówi Emma Wagner „teoria tłumaczenia tworzy teoretyczne koncepcje, które mogą być z powodzeniem wykorzystywane w pracy tłumacza” (Wagner 2002:7). W naszych rozważaniach zastanowimy się czy i jak rozwijane są kompetencje kulturowe tłumacza w czasie teoretycznych zajęć prowadzonych na uniwersytetach, a także czy możliwe jest kształtowanie świadomości kulturowej studentów, dotyczącej zarówno kultury oryginału i przekładu, a także tego w jaki sposób kulturowe i ideologiczne narracje kształtują zachowanie tłumacza.

mgr Monika Nader-Cioczek (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej)

Dydaktyka tłumaczenia a vista w odniesieniu do wyników ankiet dotyczących wiedzy na temat translacji przeprowadzonych wśród studentów 1. roku

Niniejszy tekst omawia kwestie wybranych rozwiązań dydaktycznych w ramach zajęć z praktycznego tłumaczenia a vista w odniesieniu do wyników ankiet przeprowadzonych wśród studentów 1. roku Lingwistyki Stosowanej dotyczących ich wiedzy na temat translacji. Przedstawione zostaną propozycje ćwiczeń, które można zastosować do kształcenia kompetencji, umiejętności i sprawności warunkujących skuteczne wykonanie tego rodzaju translacji zgodnie z potrzebami studentów uwidocznionymi w ich odpowiedziach na pytania ankietowe. W niniejszym tekście tłumaczenie a vista traktowane jest jako przykład translacji ustnej.

dr hab. Joanna Osiejewicz (Uniwersytet Warszawski)

Analiza lingwistyczna listu pożegnalnego Kurta Cobaina – między poznaniem a prawdą sądową

Listy pożegnalne to taki rodzaj tekstów prawniczych, w których aspekty lingwistyczne odgrywają szczególną rolę. Dzięki badaniom m. in. z zakresu fonologii, semantyki i pragmatyki dyskursu można je wykorzystać dla ustalenia treści oświadczenia ofiary samobójstwa oraz jej motywów lub pobudek. Prowadzenie takich badań jest prawnie uzasadnione koniecznością udzielenia odpowiedzi na dwa pytania: po pierwsze, czy ofiara jest tą i jedyną osobą, która sporządziła list pożegnalny; po drugie, czy list pożegnalny jest jedynym dowodem świadczącym o prawdziwych motywach lub pobudkach skłaniających do samobójstwa. Celem referatu jest omówienie zasad interpretacji listu pożegnalnego na przykładzie wyników analizy listu pożegnalnego Kurta Cobaina oraz wskazanie, w jaki sposób synteza takich wyników przyczynia się do ustalenia prawdy sądowej.

prof. Irina Oukhvanova (Uniwersytet Jana Kochanowskiego), **prof. Joanna Senderska** (Uniwersytet Jana Kochanowskiego)

The hypertext-bias structure of interdisciplinary cross-school terminological dictionary: New tendencies

The current research trend of the field of Arts & Humanities at large and macrolinguistics (text and discourse linguistics) specifically, with numerous scientific schools, teams and, thus, approaches, brings the problem of self-identification to the research community's institutional and individual actors. To solve it, some research schools started to present their terminological systems in the format of dictionaries or rather glossaries extended by definitions focused on their school-terminology's meaning production. Within this move, another problem arises: what is the optimal structure of a terminological dictionary focused on *cross-school terminology representation* within a particular discipline or within a set of disciplines forming a particular research paradigm. The aim of such dictionary or a set of dictionaries is to extend the researchers' capacity to understand the other research communities and, thus, themselves in our common polycoded research world. Having a certain experience in this activity, both in its research and production, the presentation is aimed to share the ideas on a hypertext-bias structure of such a dictionary on both micro and macrolevels of its representation.

mgr Anna Paszkowska (Uniwersytet Śląski)

Gry języka i obrazu

W referacie poruszę temat trudności przekładu audiowizualnego. W wielu produkcjach, w szczególności w filmach fabularnych, w tym reklamowych, dialogi nawiązują do towarzyszących im obrazów, które przedstawiają wykorzystane stereotypy czy użyte frazeologizmy, zakorzenione w kulturze kraju produkcji. Jest to chwyt bardzo często wykorzystywany przez twórców filmowych lecz trudny do oddania w przekładzie, ponieważ dosłowne zobrazowanie utartej struktury językowej może być niezrozumiałe wśród odbiorców wywodzących się z innej kultury, stanowiąc barierę tłumaczeniową. Należy uwzględnić także fakt, że tłumacz nie ma wpływu na wizualną stronę przekładanego tekstu audiowizualnego. Jako materiał egzemplifikacyjny posłużą wybrane tłumaczenia polsko-rosyjskie filmów fabularnych.

dr hab. Joanna Pędzisz (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej)

Koncepcja ruchu w dyskursie o tańcu współczesnym na przykładzie opisu spektaklu tanecznego

Celem zaprezentowanych w referacie rozważań jest określenie specyfiki ruchu w tańcu współczesnym. Specyfika ta rozpatrywana będzie na czterech poziomach, jako: (1) relacja elementów/części ciała wobec siebie, (2) relacja ciała lub/i jego elementów/ części wobec przestrzeni scenicznej, w której działa, (3) relacja ciała lub/i jego elementów/części wobec parametrów jakościowych ruchu takich jak tempo/napięcie/wielkość, (4) relacja ciała wobec rzeczywistości pojmowanej jako sieć aktualnych dyskursów społecznych.

Korpus badawczy tworzą opisy spektakli tanecznych, które publikowane są w formie drukowanej lub elektronicznej przy okazji organizacji konferencji, spotkań i festiwali teatrów tańca.

prof. Olena Petrashchuk (Uniwersytet Warszawski), **dr hab. Anna Borowska** (Uniwersytet Warszawski)

Testowanie językowe w lotnictwie

Komunikacja specjalistyczna w lotnictwie została objęta międzynarodowymi i lokalnymi regulacjami prawnymi, tak aby stosowanie używanego do jej celów języka opierało się na ogólnie przyjętych zasadach, co ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa lotów. Aby uzyskać wpis do licencji potwierdzający znajomość języka angielskiego stosowanego w lotnictwie, piloci i kontrolerzy ruchu lotniczego zobowiązani są zdać test językowy. Referat ma na celu dokonanie analizy porównawczej formy kilku stosowanych obecnie testów, wskazanie ich użyteczności, a także pokazanie sposobu ich przeprowadzania.

dr Łukasz Płes (Uniwersytet Łódzki)

Dydaktyzacja zarządzania terminologią na studiach filologicznych

Stale zwiększające się zasoby terminologiczne, także w wąskich specjalizacjach, wymagają zastosowania cyfrowych narzędzi do ekscerpacji, rejestrowania, opisywania i przetwarzania terminologii. Odpowiednie bazy terminologiczne stanowią komponent tłumaczenia wspomaganego komputerowo, ułatwiają proces przekładu i umożliwiają zachowanie spójności terminologicznej. Celem referatu jest przedstawienie propozycji w zakresie dydaktyki zarządzania terminologią na potrzeby studiów filologicznych ze szczególnym uwzględnieniem specjalizacji translacyjnej oraz lingwistyki dla biznesu.

dr Agnieszka Rosińska-Mamej (Uniwersytet Jana Kochanowskiego)

***Emeryci, kobieta dobrze po sześćdziesiątce, senior, babunia, starzec...*, czyli o tym, jak nazywa się osoby starsze i stare w polskiej prasie**

Na podstawie obszernego materiału przykładowego wyekscerpowanego z wybranych numerów dzienników opinii, tygodników opinii czy magazynów z lat 1998–2018 (w tym między innymi: „Gazety Wyborczej”, „Rzeczpospolitej”, „Gazety Polskiej”, „Polityki”, „Tygodnika Powszechnego”, „Twojego Stylu”, „Zwierciadła”) chciałabym omówić sposoby nazywania w prasie osób starszych i starych. Określenia odnoszące się do wybranej grupy społecznej odzwierciedlają wiele aspektów funkcjonowania tworzących ją osób, jak: wiek metrykalny, role społeczne i rodzinne, relacje z innymi członkami społeczeństwa, status prawny czy obraz kulturowo-społeczny. Badania poświęcone osobom starszym i starym wydają się w dzisiejszych czasach szczególnie cenne, ponieważ mamy współcześnie do czynienia z gwałtownym przyrostem osób w podeszłym wieku.

mgr Magda Serwadczak (Uniwersytet Wrocławski)

O miejscu kompetencji pragmatycznych w glottodydaktyce

Skuteczna nauka języka obcego wiąże się z opanowaniem określonego zbioru kompetencji i sprawności. Każda metoda nauczania kładzie jednak nacisk na inne elementy. Celem niniejszego wystąpienia jest odpowiedź na pytanie o miejsce kompetencji pragmatycznych w dotychczasowych metodach nauczania języków obcych, a co za tym idzie, o wagę jaką do tej pory przywiązywali dydaktycy do pracy nad tymi kompetencjami.

Analizie poddany zostanie proces rozwijania kompetencji pragmatycznych w praktyce. W toku wystąpienia omówione zostaną także najważniejsze problemy dotyczące definiowania, badania i rozwijania kompetencji pragmatycznych oraz zaproponowana zostanie metoda skutecznie włączająca je w proces nauki języka.

dr Katarzyna Sowa-Bacia (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie)

Kryteria wyboru materiałów dydaktycznych stosowanych w nauczaniu języka obcego na etapie przedszkolnym

W związku z wprowadzeniem elementów obligatoryjnej nauki języka obcego na etapie przedszkolnym, często zdawanym mi przez studentów specjalizacji nauczycielskiej pytaniem jest pytanie o to, czym się kierować podczas wyboru materiałów dydaktycznych, służących nauczaniu języka obcego w przedszkolu. W referacie postaram się na to pytanie odpowiedzieć, wskazując kryteria, które powinny zostać uwzględnione podczas wyboru takich materiałów.

mgr Bartosz Sowiński (Uniwersytet Jana Kochanowskiego)

Dwuznaczność a polisemia w „The Map” Elizabeth Bishop

Referat ma na celu szczegółową lekturę wiersza „The Map” Elizabeth Bishop w i jego przekładów. Odczytanie to skupiać się będzie na zjawiskach dwuznaczności i polisemii w oryginale i tłumaczeniach zaproponowanych przez Stanisława Barańczaka i Andrzeja Sosnowskiego. Styl Bishop bywa definiowany jako „opisowy” i „ściśły” (McNally 1961), a zarazem pełen dwuznaczności i rozpyływający się w „masie szczegółów” (Ashbery 1977). To stanowi szczególne wyzwanie dla tłumaczy pragnących oddać sprawiedliwość formie poetyckiej, która szczegółowo zdaje sprawę z procesu patrzenia, uwalniając przy tym skojarzenia rodzące się w kontakcie z opisywanym szczegółem. Wiersze Bishop problematyzują relację pomiędzy dwuznacznością wyrażającą się za pomocą alternatywy rozłącznej (albo – albo, wyraźnie zdefiniowany kształt oglądanego przedmiotu kontra inny przedmiot) a polisemią, która z kolei wyrażałaby się za pomocą alternatywy zwykłej (i – lub, kształty przedmiotów nachodzą na siebie lub tworzą continuum). W „The Map” opis mapy fizycznej pomyślanej jako ciągłość form, nie wykluczających się nawzajem (alternatywa zwykła), przeciwstawia się mapie politycznej, w której formy mają ściśle zarysowane granice (alternatywa rozłączna). Relacja ta znajduje również odzwierciedlenie w opisie samego procesu patrzenia na mapę, która za sprawą języka zamienia się w „teatr cieni” wyzwalający poetycką grę skojarzeń. Wyzwanie stojące przed tłumaczem takiego tekstu polega na tym, aby nie rezygnując z precyzji samego opisu, oddać proces skojarzeniowy, który taki opis wyzwala. Wyzwanie to związane jest z dykcją samej Bishop, która wybiera wyrażenia o charakterze dwuznacznym, polisemicznym lub aluzyjnym, zarówno na poziomie leksyki, jak i składni (np. amfibolia). Tłumacz musi poszukiwać rozwiązań, które sprawią, że tekst będzie mówił na dwa sposoby, opisując przedmiot oraz skojarzenia, które on wywołuje (proces patrzenia, podmiot oglądu).

dr Grażyna Strzelecka (Uniwersytet Warszawski)

Języki specjalistyczne na kierunku filologicznym - kilka uwag o nauczaniu i wyzwaniach

Podjęcie nauczania języków specjalistycznych na kierunkach filologicznych stanowi praktyczne podejście do nauki języka obcego, zgodne z nauczaniem języków do potrzeb zawodowych. Zadaniem wykładowcy jest tu również przekazywanie konkretnej wiedzy z różnych dziedzin – przykładowo z logistyki, marketingu czy reklamy. Jednocześnie pozwala on na partnerstwo i współtworzenie treści nauczania przez wszystkich uczestników. Ankiety wykazują, iż jest to zgodne z oczekiwaniami studentów, którzy chcą w języku obcym uczyć się rzeczy potrzebnych do sprawnego radzenia sobie z zadaniami zawodowymi. Wprowadzenie języków specjalistycznych na studiach magisterskich pozwoli na przygotowanie przyszłych filologów do wyzwań międzynarodowych rynków pracy.

dr Alicja Sztuk (Uniwersytet Warszawski)

TET – czyli kilka uwag o możliwościach i deficytach narzędzi do automatycznej ekstrakcji terminów

TET – *Terminology Extraction Tools* – to narzędzia do automatycznej ekstrakcji terminów. Ich rozwój w ostatnich latach uznaje się za konsekwencję postępu w dziedzinie przetwarzania języka naturalnego (NLP – *Natural Language Processing*). Narzędzia TET, wykorzystując różne metody lub ich połączenie, są w stanie w sposób automatyczny zidentyfikować i wyekstrahować terminy z tekstów. Takie rozwiązania są dziś powszechnie

stosowane w tworzeniu i zarządzaniu zasobami terminologicznymi, szczególnie w przypadku dużych projektów, gdzie spójność terminologiczna jest warunkiem *sine qua non*. W wystąpieniu dokonam oceny wybranych narzędzi TET, porównując m.in. ich funkcje czy metody ekstrakcji terminów, uwypuklając tym samym mocne i słabe strony poszczególnych rozwiązań.

dr Artur Świątek (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie)

Wpływ przewidywalności i częstotliwości wyrazów samodzielnych i funkcyjnych na ich zastosowanie w rejestrze mówionym języka angielskiego

Celem prezentacji będzie studium rejestru mówionego języka angielskiego w oparciu o dostępne badania o zasięgu światowym. W szczególności zaprezentowany zostanie wpływ jaki ma przewidywalność i częstotliwość angielskich wyrazów samodzielnych i funkcyjnych na ich późniejsze użycie i tworzenie rejestru mówionego w języku angielskim.

Część praktyczna będzie dotyczyła wyników powyżej zasygnalizowanych badań, które sugerują, że produkcja wyrazów samodzielnych i funkcyjnych przebiega w odmienny sposób. Model oparty na dostępie leksykalnym sugeruje, że częstotliwość lub powtarzanie wyrazów prowadzą do ich krótszych lub dłuższych okresów produkcji. Tym samym powoduje to szybszy lub wolniejszy dostęp leksykalny, co ostatecznie znacznie wpływa na jakość wygenerowanego rejestru mówionego.

dr Katarzyna Tryczyńska (Uniwersytet Wrocławski)

Problemy terminologiczne w przekładzie tekstów prawnych z zakresu prawa pracy na przykładzie języka niderlandzkiego i polskiego

Zważywszy na specyfikę tekstów prawnych nie ulega wątpliwości fakt, że terminologia odgrywa ogromną rolę w przekładzie tychże tekstów. Sporo trudności następczą przede wszystkim terminy związane z danym systemem prawa, określane mianem *system-bound terms*. Ze względu na ich osadzenie w konkretnym systemie prawa niezwykle trudno znaleźć dla nich odpowiednie ekwiwalenty i są one nierzadko nieprzekładalne. Często strategią stosowaną w takich przypadkach jest tłumaczenie dosłowne bądź próba opisanie pojęcia.

W niniejszym referacie pragnę omówić wybrane zagadnienia terminologiczne, które pojawiają się w przekładzie tekstów prawnych z zakresu prawa pracy na przykładzie języka niderlandzkiego i polskiego. Uwaga zostanie poświęcona problemom przekładowym typowym dla powyższej pary językowej oraz wynikającym z osadzenia wybranych terminów w danym systemie prawa.

dr Wojciech Wachowski (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego), **dr Karen Sullivan** (University of Queensland)

‘Umrzeć – usnąć – I nic poza tym –’. Sen jako metafora śmierci w kulturze i języku

Niniejszy referat koncentruje się na śnie jako metaforze śmierci w różnych kulturach świata oraz na przejawach tej metafory w różnych językach naturalnych. Na wstępie pokazujemy, w jaki sposób metafora oraz metonimia pozwalają na ukrycie lub złagodzenie treści objętych tabu. Następnie omawiamy biologiczne i kulturowe podstawy wyżej wymienionej metafory. W ostatniej części wystąpienia staramy się wykazać, że metafora ŚMIERĆ TO SEN jest elementem złożonej wielopoziomowej struktury, mającej swoje podstawy w schemacie wyobrażeniowym CIEMNY/JASNY. W niniejszym referacie podkreślamy również niezmienną oraz uniwersalną metaforę ŚMIERĆ TO SEN. Metafory i metonimie wykorzystywane do ukrycia lub złagodzenia treści mają często unikalny charakter (są typowe dla jednej społeczności), a efekt, który pozwalają uzyskać jest krótkotrwały. Metafora ŚMIERĆ TO SEN jest pod tym względem inna. Prawdopodobnie w uwagi na swoje silne biologiczne i kulturowe podstawy oraz głębokie zakorzenienie w wielopoziomowej strukturze metaforycznej, przetrwała ona tysiące lat i cały czas pozwala skutecznie ukrywać nieprzyjemną prawdę o ludzkim przemijaniu.

prof. Zenon Weigt (Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna)

Kompetencje tłumaczeniowe studentów w kontekście dydaktyki translacji

Celem wystąpienia będzie ponowny powrót do podstawowych kompetencji tłumaczeniowych, szeroko analizowanych i omawianych w literaturze przedmiotu – w kontekście dydaktyki translacji na różnych poziomach znajomości języka obcego studentów w uczelni wyższej. Interesujące są założenia, jakie stawiają sobie w programach studiów uczelnie w nauczaniu tłumaczenia zarówno w tłumaczeniach ustnych jak i pisemnych, z jednoczesnym lokowaniem ich w określonych zakresach tematycznych tekstów ogólnojęzykowych jak i specjalistycznych. Podstawowe pytania o możliwości spełnienia wymogu posiadania podstawowych kompetencji tłumaczeniowych u studentów są zawsze aktualne, a w wielu przypadkach dyskusyjne.

dr Michał Wilczewski (Uniwersytet Warszawski)

Narracje chińskich matek nt. ich komunikacji z dzieckiem w sytuacjach dyscyplinujących

Celem badania jest eksploracja stylów rodzicielskich dziewięciu chińskich matek na podstawie ich relacji (narracyjnych) nt. radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi z udziałem własnego dziecka. Skupiając się na tym, jak matki postrzegały zdarzenia krytyczne, nieodpowiednie zachowania dziecka i ich własne reakcje na te zachowania, badanie przedstawia perspektywę matek i daje wgląd w sposoby uzasadniania określonych reakcji na nieodpowiednie zachowania dziecka. Badanie wypełnia lukę empiryczną i teoretyczną w badaniach międzykulturowych nad rozwojem dziecka, ponieważ pogłębia nasze rozumienie związków między stylami rodzicielskimi a socjokulturowym kontekstem wychowania dziecka.

dr Gabriela Wilk (Uniwersytet Śląski)

Neosemantyzmy w polskim i rosyjskim socjolekcie rowerowym

Referat jest poświęcony kształtowaniu się słownictwa rowerowego w języku polskim i rosyjskim. Przedmiotem rozważań są neosemantyzmy używane przez osoby zajmujące się profesjonalnie bądź amatorsko kolarstwem. Wyrazy oparte na metaforze czy metonimii stanowią, obok zapożyczeń, znaczącą grupę jednostek socjolektu rowerowego. Badanie ma na celu uchwycenie motywacji wybranych neosemantyzmów oraz wskazanie różnic i podobieństw między polską a rosyjską leksyką z zakresu kolarstwa. Zgromadzony materiał może zostać wykorzystany przy tworzeniu dwujęzycznego słownika terminologii sportowej.

dr Grzegorz Wlazlak (Politechnika Śląska)

Derywacja wsteczna jako element słowotwórstwa: analiza synchroniczna i diachroniczna przykładów procesu na podstawie języka polskiego, angielskiego i francuskiego

Derywacja wsteczna jest przykładem nieafiksального procesu słowotwórczego, w którym dochodzi do usunięcia afiksu, przeważnie od rzeczowników, w celu utworzenia semantycznie korespondującego czasownika. Jest to często spotykane zjawisko w języku angielskim w obszarze słów zapożyczonych z języków romańskich, łaciny czy greki. Autor zamierza skupić się na kierunkowości i współczesnej produktywności tego procesu; wiele z tych formacji przeniknęło do języka angielskiego poprzez medium innych języków. Aby prześledzić zjawisko kierunkowości konieczne będzie zgromadzenie materiału badawczego z ww. języków poprzez uszeregowanie chronologiczne. Dla prześledzenia zjawiska produktywności konieczne będzie podejście synchroniczne metodą badań ilościowych w oparciu o współczesne korpusy tekstów i słowników. Autor zamierza zbadać wpływ występowania tego mechanizmu słowotwórczego w języku angielskim na tworzenie się podobnych form w szczególności we współczesnym języku naukowym i specjalistycznym.

dr Magda Żelazowska-Sobczyk (Uniwersytet Warszawski), **dr Magdalena Zabielska** (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza)

Polskojęzyczne opisy przypadków z zakresu psychologii i psychiatrii – model tekstowy czy wyjątek?

Celem wystąpienia jest identyfikacja i charakterystyka dominujących cech lingwistycznych i strukturalnych polskojęzycznych opisów przypadków medycznych z zakresu psychologii i psychiatrii, które to dziedziny zajmują się szeroko rozumianym leczeniem chorób i zaburzeń psychiki. Jednym z pośrednich celów będzie przedstawienie tychże tekstów z opisami z dziedzin kliniczno-chirurgicznych – m.in. otorynolaryngologii, których przedmiotem badań jest pewien obszar ciała człowieka (tj. narząd słuchu i mowy itd.). Głównym pytaniem badawczym, poza wyodrębnieniem prymarnych cech mikrogatunku – opisów przypadków, jest określenie, na ile te, tworzące pewien wzorzec tekstów cechy są modelowe – stałe, a w jakim

stopniu determinowane przez dziedzinę medycyny i inne czynniki. Przyczynkiem do tak zakrojonych badań jest to, iż obecnie niewiele pozycji omawia zagadnienie psychologicznych i psychiatrycznych opisów przypadków, szczególnie w takim świetle.

dr Małgorzata Żytyńska (Uniwersytet Łódzki)

O trudnościach z przyswajaniem akcentu wyrazowego w nauczaniu języka niemieckiego jako obcego - implikacje dydaktyczne

Akcent wyrazowy jest jednym z ważniejszych zjawisk fonetycznych, które w znacznym stopniu wpływają na przebieg komunikacji. Opanowanie poprawnego akcentowania w poszczególnych słowach jest zatem bardzo ważną kwestią w procesie nauczania języka obcego. Sprawność ta obejmuje zarówno regulację - znajomość zasad akcentowania jak też jego nienaganne stosowanie. Niniejszy referat ma na celu ukazanie dydaktycznych propozycji, m.in. etud akcentowych, sfokusowanych na przyswojenie poprawnego akcentowania w słowach o dużej frekwencji i paradoksalnie nagminnie błędnie akcentowanych.